

עבודה בנביא - מיומנו של חושי הארכי

מגישה: מלכה סאויס

אני כאן. יושב לי על אבן אחת ומסביבי רק חולות המדבר. השמש נוטה להיבלע אל עוד סוף יום, אל עוד לילה חדש. פסגות ההרים האדימו מהחמה העומדת לשקוע לתוכם, עד ליום הבא בסך הכל - רגיל. אני מרים עיני אל השמיים שנצבעים בשלל צבעי מכחול, והרוח שמנשבת על פניי מרטיטה את העלים שעל העצים, העצים שחיים פה כבר מאות שנים, העצים שידעו ימים טובים יותר, ממש כמוני. כן, גם אני כבר איני צעיר, ועוד מעט וודאי אאסף אל עמי ככל שאר אבותי, אבל בכל זאת, גם למבוגר כמוני מותר להביע את רגשותיו. ברחתי לי מן המציאות כי ראשי מלא בשאלות. בזמן האחרון, כאשר אני משכים בכל בוקר, אני רואה את אבשלום ניצב כמו שעון באותו מקום – בפתח בית המשפט של דוד.

מעולם לא דיברתי איתו יותר מדי, אבל אחרי מה שראיתי שקורה שם - הייתי חייב. ראיתי אותו עומד שם שעות על גבי שעות ורק מתעניין בשלומם של האנשים הבאים לשם, נותן להם כבוד רב כאילו אינם אנשים רגילים מן השורה, ועוד יותר מוזר - הוא אינו מוכן שיתנו לו כבוד, ולו במעט. שמעתי אותו מדבר עם האנשים, ותוך כדי דיבורו נשמע טון של לעז ודיבה על משפטיו של דוד ועל בית המשפט. כל אדם שבא להישפט אצל דוד, אבשלום הסביר לו שאם הוא היה השופט – וודאי היה מזכה אותו במשפט. אני מרגיש כי! הוא 'גונב' את לבבות העם. ממש כך. אבל, למה?

החלטתי לשאול אותו. התקרבותי אליו, הוא הבחין בי. כופפתי עצמי לפניו כראוי לעומד לפני בן מלך, אבל הוא עצר בעדי, רק הביט בי בחיוך והתעניין בשלומי. 'בסדר', הפטרתי בשפה רפה משהו ואחר שאלתי בשקט, עם ראש מורכן: "יגיד לי אדוני בבקשה, מדוע אינו חוזר לביתו, מסדר את ענייניו החשובים? מדוע! אדוני נשאר כאן במשך כל שעות היום ורק שואל לשלומם של האנשים הכי פשוטים בעם?

אבשלום הסתכל עלי, מחויך משהו, וענה: "החלטתי להיות חביב יותר, כמו אבי ... מה רע בכך?!". הרכנתי ראשי. פחדתי שאני גובל בחוצפה. פלטתי מילת 'תודה' וברכת 'שלום' ופניתי לדרכי. כן. מבלי לקבל תשובה מספקת.

ימים למחרת 3

קמתי לעוד בוקר, אבל לא בוקר רגיל, בחוץ נשמעות צעקות. לשבריר שניה קלטתי שצועקים: "יחי המלך אבשלום, יחי המלך אבשלום". לא הבנתי מה קורה. מיהרתי אל דוד ובטעות נתקעתי באדם שרץ תכופות, גם הוא מיהר אל דוד. קולו נשמע מתנשף ומבוהל, הוא סיפר לדוד כי אבשלום בנו החליט למרוד בו. האיש הציע לדוד למהר ולברוח, לפני שאבשלום יגיע.

הסתכלתי על דוד. ראיתי את הצער המתלכד עם ההלם שבעיניו, הרכנתי ראשי, בוודאי קשה לו עם העובדה שבנו החליט למרוד בו. ראיתי אותו יוצא במהירות משער החצר, יחד עם אנשיו ועם צדוק ואביתר הכהנים ואיתם – ארון הברית.

החלטתי להצטרף. כאשר התחלתי לצעוד לעבר דוד, שמעתי אותו אומר לצדוק ואביתר ששיבו את ארון ה' למקומו, ושישבו גם הם בחזרה. אם שמיעתי אינה מטעה אותי, דוד אמר לצדוק: "השב את ארון הא-לוקים העיר אם אמצא חן בעיני ה' והשיבני והראני אותו ואת נווהו". דוד נשם עמוקות והוסיף: "ואם כה יאמר: לא חפצתי בכך הנני יעשה לי כאשר טוב בעיניו". צדוק הודה מהעוצמה ששידר דוד בדבריו, כלומר דוד אומר לו להחזיר את ארון ה' למקומו, כי ירושלים הינה עיר מקודשת שבה ארון הברית צריך להיות, וגם אם הוא, דוד, עוזב אותה – ארון הברית נשאר! צדוק סיפר לי שהוא הבין שדוד מקבל עליו את זה שהוא צריך לברוח מבנו אבשלום, כגזירה משמיים, ומאמין שאם ה' יחפוץ בו - הוא ישיבו לאהבתו - לירושלים ולארון הברית. נדהמתי ממה ששמעתי, עם כל הצער, הקושי והכאב שבדבר – דוד מקבל עליו את הדין באהבה.

התקרבותי אל דוד וכרעתי לפניו, ביקשתי להצטרף אליו. אבל דוד רק הסביר לי שבגילי המבוגר, עדיף שלא אצא עימו, אך הוא נתן לי משימה מכובדת וקשה: הוא סיפר לי שאחיתופל כבר לא איתנו, הוא עבר לצד של אבשלום. הייתי המום. הוא הרי היה היועץ הכי טוב של דוד, ואם כן, הוא יודע עליו הרבה וזה הופך את המצב למסוכן יותר ויותר.

ולכן, דוד נתן לי את המשימה – 'להצטרף' לאבשלום ולהפך את עצותיו של אחיתופל. את זה אני צריך לעשות לטובתו של דוד, ולטובת כולנו, בעצם.

דוד הוסיף ואמר לי שאת כל התכונות של אבשלום אגלה לצדוק ואביתר, שימסרו לו. נעניתי לבקשתו, כרעתי לפניו וחזרתי חזרה.

מיד לאחר מכן

אבשלום מגיע לירושלים! צעקתי לעברו: "יחי המלך! יחי המלך!" לא האמנתי על עצמי.. אבל.. הכל למען דוד אבשלום קצת תמה מדוע נטשתי את דוד לטובתו, אבל אני, בתור מלך התירוצים, אמרתי לו שאני הולך עם מי שה' בוחר בו למלוך, והבהרתי לו ש: "כמו שהלכתי עם דוד כשמלך - כך עכשיו אני הולך איתך!", והוספתי, שעצם זה שאני נאמן לבנו זוהי אינה בגידה במלכות, שכן אבשלום הוא בנו. אבשלום קיבלני בשמחה. נשמתי לרווחה.

כעבור שבוע ימים

רק עכשיו, בשעת בין ערביים זו נודע לי הדבר: אבשלום, כנראה כעצתו של אחיתופל הלך והתחתן עם פילגשי דוד. ואוו. הכל ניהייה רציני יותר ויותר. מעניין איך דוד הגיב על כך. מסכן. הלכתי אל צדוק כדי לדבר איתו על כך. שאלתי אותו: "תגיד, איך נראה לך שדוד מתמודד עם כל זה? אני לא הייתי מצליח להתמודד עם זה שהבן שלי מורד בי בצורה כזו... בחיים!!" שאפתי אוויר אל ראותי מה'הרצאה' הארוכה שלי. צדוק הביט בי, שתק לרגע ואחר קרב אלי בעוד צעד, עד שהיה ממש מולי, הוא היטה את פיו לכיוון אוזני ולחש: "שמעתי שמועה ממישהו, לא אזכיר את שמו, שתיאר איך דוד הגיב לגבי מעשהו של אבשלום עם פילגשו", "נו..". אמרתי.

צדוק הביט סביבו, בדק שאין מאזינים בלתי רצויים, ואמר: "אולי תופתע לשמוע, אבל דוד, בניגוד למה שחשבת קיבל עליו את הדין באהבה, הוא אומר שהכל זה משמיים ומאמין שזה מגיע לו. ואם זה לא מספיק, הוא גם טען שהוא בסך הכל מקבל עכשיו עונש, מידה כנגד מידה על מה שעשה עם בת שבע". צדוק עזר לרגע, נשם את אוויר הלילה ובעיניים נוצצות, בחשיכת הלילה המשיך: "אמנם לדוד קשה, נכון, אבל הוא בשלו - מרגיש שהעונש הזה מגיע לו משמיים, שאבשלום הוא בסך הכל האדם שנשלח כדי לקיים אותו. הוא אומר שה' ייעד לו את העונש": "הנני מקים עליך רעה מביתך ולקחתי את נשיך לעיניך ונתתי לרעך ושכב עם נשיך לעיני השמש הזאת כי אתה עשית בסתר ואני אעשה את הדבר הזה נגד כל ישראל ונגד השמש", "בגלל חטאו עם בת שבע".

עכשיו שני זוגות של עיניים נוצצות הביטו בשמיים זרועי הכוכבים. כוכבים שנצצו גם הם בחשיכת הלילה.

עברו יומיים. שעת צהריים כעת, אני יושב לי בחצרו של אבשלום, נח, עד שלפתע רץ אלי אחד מנאמני אבשלום ואומר לי שאבשלום קורא אותי אליו בדחיפות. סידרתי את בגדיי, שיוויתי לעצמי הבעת פנים מכובדת והלכתי אל אבשלום. הגעתי אליו, כרעתי לפניו

אבשלום סימן לי להתיישב על כיסא לידו, ואחר הסביר לי שהוא רוצה לתקוף את דוד ואנשיו, שברחו

אבשלום התייעץ עימי בנוגע לצורה הכי טובה לתקיפת דוד ואנשיו. הוא שטח לפניי את עצת אחיתופל - לתקוף את דוד ואנשיו במפתיע, הלילה. הוא שאל אותי מה דעתי. אני, כמובן, ניסיתי לחשוב על דרך שבה לדוד יהייה די זמן כדי להתארגן לכך.

עלה במוחי רעיון: אמרתי לאבשלום שאמנם בדרך כלל עצותיו של אחיתופל טובות, אבל כעת - לא. אמרתי לו שמפני שדוד ואנשיו הם גיבורים מרי נפש, מיואשים - הם ילחמו הכי טוב שאפשר, ובטח גם דוד מסתתר במקום מחבוא טוב בנפרד מאנשיו, אז נוריד מהשולחן את האפשרות של אחיתופל. הצעתי לו שנפרוש הרבה חייילים בכל הארץ והוא יעמוד בראשם וכך נילחם. כך גם בטוח יצליחו למצוא את דוד. מובן שהצעתי זאת לטובתם של דוד ואנשיו. אבשלום התלהב מן הרעיון, ובסופו של דבר החליט לממש את העצה שלי. נזכרתי שאני צריך למסור לדוד את כל מה שקרה, וגם שיזהר, אם פתאום אבשלום יהפוך את דעתו באחת ויחליט לנהוג כעצתו של אחיתופל, שלא ילון בערבות המדבר עם אנשיו, מה שבטוח

הלכתי בצנעה אל צדוק ואביתר ומסרתי להם את הדברים האלו, שימסרו לדוד.

אבשלום החליט שהגיע הזמן להתחיל לממש את עצתי ואירגן את החיילים. עבר יום עברו יומיים ו... לא יאמן!! אבשלום כבר מוכן למרד. מוכן להילחם. מוכן לפעול כפי עצתי

אחיתופל, שמע כי אין נוהגים כעצתו ופשוט... חנק את עצמו למוות! פשוט כך! הוא לא היה מסוגל לשאת את העובדה שלא הקשיבו לעצתו החכמה

וזא...

המלחמה החלה. אני רק מקווה שדוד הספיק להתארגן לזה

לפתע אני שומע קול קורא לי: "חוש! חוש!" סובבתי ראשי וראיתי את צדוק ואביתר ועוד איש אחד שאינני מכיר, מתקרבים אלי. "הו, שלום עליכם", אמרתי, "מה בפיכם?" שאלתי אותם. הם לא ענו לי, רק מסרו לידיי מכתב מגולגל. "זה מכתב עידוד, מדוד" הם אמרו

פתחתי את המכתב בידיים רועדות קמעה. התרגשתי. קראתי בעיניי את מה שדוד כתב: "נאמני, אחיי, שלום! מקווה אני כי שלומכם טוב. שעת משבר עכשיו, שעת מלחמה. אמנם קשה לי. קשה לכם. לא אכחיש אבל למרות זאת רציתי ליידע אתכם שכעת, בעודי מכין את חיילי, פקדתי עליהם, מפורשות דבר אחד, דבר עיקרי: "לאט לי לנער אבשלום". כלומר, שלא יהרגו את אבשלום. הם מאוד התפלאו על הוראתי, בעיקר יואב. ראיתי בעיניו את זעמו על אבשלום ולכן הזהרתי אותם, 3 פעמים לפחות, שלא יהרגו את אבשלום, בני. הסברתי להם שעם כל הקושי והצער והזעם בכך שהבן שלי, הבן שגידלתי וטיפחתי כל ימי, הבן שנתתי לו חום ואהבה, הבן שאני כל כך אוהב מורד בי – בכל זאת – הוא הילד שלי, ואני – האבא שלו. כואב לי שהוא יסבול. אינני מסוגל לחשוב על הריגתו, מקסימום שיפגעו בו בעדינות, אבל רק שלא ייהרג. הסברתי להם שאיני מסוגל להורגו גם בגלל שהוא בסך הכל השליח שבא לבצע את הגזירה שנגזרה עלי בשמיים. הוא בא למלא גזירה שה' גזר עלי בעקבות המעשה שלי עם בת שבע. הרגשתי שאבשלום, בני, אינו אחראי לכך במידה מסויימת. אל תשפטו אותו כחייב מיתה.

אבל בכל זאת, קשה לי. אתמול, כשהרגשתי שבור, נשאתי תפילה לה'. צירפתי אותה למכתב. הנה היא לפניכם: "ריבונו של עולם! הרבה אנשים רודפים אותי ומבקשים את נפשי, הם חושבים שלא תעזור לי! אבל האמת היא שאתה הוא ששומרני מרעתם. תודה על שאתה מושיע אותי! בכל עת שאקרא אליך אתה תענה לי ותשמע את תפילתי ממקום משכנך, מציון. אני ישן וקם בשלווה רק משום שאתה הוא ששומר עלי, אבא. אינני צריך לפחד מהמוני העם שנמצאים עם אבשלום, כי אתה איתי. אנא, הושיעני מיד שונאי, הכה בשבילי את אויביי מכת ביזיון. אבל, מבקש אני ממך ריבונו של עולם שברכתך תישאר על עמך ישראל, שלא יאבדו!"

"במלחמה. אנא, רחם עליהם. וכמו שעזרת לי עד עכשיו – בבקשה תמשיך לעזור לי כי רק אתה ישועתי אחיי, יודע אני כי קשה לכם, גם לי קשה. אבל בכל עת צרה אתם יכולים פשוט להרים עיניכם לשמיים ולהתפלל אליו, להתפלל אל אבא. בכל פעם שתתייאשו – תעשו את זה, ומילות התפילה שצירפתי למכתב!!" זה יהדהדו בראשכם. היו חזקים. כי רק הא-לוקים שלמעלה הוא שיושיענו

!כל טוב, וברכת ה' עליכם

דוד"

הזלתי דמעה, ועוד אחת, לא הייתי מסוגל. הדברים נחרטו עמוק בתוך ליבי, הלב שזעק: "כמה כוח יש לדוד רבונו של עולם? כמה אמונה!". דמעה אחרונה על לחיי סחבה עימה חיוך גדול. הרגשתי הרבה יותר מעודד. האמונה בערה בי. צדוק, אביתר והאיש שעימם נפרדו ממני בברכת שלום, בלב חם

יום אחר כך

אבשלום ממשיך במרד עם אנשיו

בווום!!! נשמע לפתע. קפצתי. כנראה שהמלחמה מחריפה

חלפה לה שעה, חלפו שעותיים ואין שום מסר מיוחד מאבשלום לתקיפה. אנשיו דואגים לו, ואז, לאחר דקות אחדות נשמע קול חזק וצורם של תקיעת שופר. עברה עוד שעה ומתגלה לנו הדבר: אבשלום מת. שליחים רצו אלינו וסיפרו לכולנו, בפנים מכורכמות, על מות אבשלום. הם הוסיפו שהם משערים כי תוך כדי ריצתו של אבשלום, שערך הארוך והשופע נתפס בעץ. ההמשך ברור להם – יואב, שר צבאו של דוד, שמע על כך ודקר אותו בחרב. "כך", הם אמרו בעיניים מיוסרות ואדומות "אבשלום מת". הבנתי שיואב עשה את זה בניגוד מוחלט לרצונו של דוד, ורק חשבתיו על איך דוד הגיב על כך. אני, עצמי, בהלם. פשוט בשוק

עבר זמן. השמועה פשטה בכל קצוות הארץ: דוד מתאבל על בנו, אבשלום. פיו זועק יחד עם ליבו: "בני אבשלום, בני בני אבשלום, מי יתן מותי אני תחתיך אבשלום בני, בני". היו כאלו שלא האמינו למשמע אוזנם, אבל אני, שקראתי את מכתבו של דוד - הבנתי אותו. מאוד

היום הזה של הניצחון בעצם הפך בשביל כולנו ליום אבל על אבשלום, בנו של דוד. הזוי. בחלומות הכי פרועים שלי לא הייתי מדמיין את זה כך

צדוק ואביתר מתקרבים, ודבר בפיהם: דוד מסר שהוא חוזר, ושהוא מעוניין בכך שזקני יהודה, שהם קרוביו, מאותו שבט, יגיעו אליו ראשונים. הוא אינו רוצה שהם יהיו האחרונים להחזירו למלכות

צדוק ואביתר הלכו אל עמשא ומסרו לו שדוד החליט שהוא יהיה שר הצבא שלו, במקומו של יואב

דוד מגיע! דוד חוזר! כולם הלכו לקבל את פניו של דוד, גם אנשי שבט יהודה וגם אנשי ישראל. כמובן שהלכתי איתם. ואז, מבין כל האנשים, ראיתי את דוד. רצתי אליו, כרעתי לפניו, ונשקתי לידו. זה היה מרגש!! דוד התעניין בשלומי ואני בשלומו. כל הגעגוע התנפץ לו באחת. דוד כאן, לידי, סוף סוף

לפתע הבחנתי ביואב, עם מבט קצת מאוכזב בפניו. שאלתי לשלומי. כבר ידעתי מדוע הוא מאוכזב - דוד פיטר אותו מתפקידו, יואב כבר לא שר הצבא שלו. עמשא קיבל את תפקידו. הייתי חייב לשאול אותו לגבי, כך שהרג את אבשלום, לא יכולתי שלא לשאול. קראתי לו. הלכנו לצד. בירכנו אחד את השני, בהתרגשות ולאחר מכן אמרתי לו: "אולי תוכל לספר לי קצת: מדוע החלטת להרוג את אבשלום? מדוע לא הצלחת להתאפק?" יואב שתק לרגע, ואחר ענה: "מה זאת אומרת? אני הרי רציתי בטובתו של דוד! ידעתי שבכך המלחמה תסתיים סוף סוף. גם אמרתי לדוד שזה שהוא מתאבל על אבשלום זה רק מבייש את עבדיו שהצילוהו וכן את בניו, בנותיו, נשותיו ופילגשיו. אמרתי לו שבזה שהוא אוהב את אבשלום ומתאבל עליו - הוא פשוט אוהב את שונאו. הרגתי את אבשלום לטובת דוד ולטובת כולנו. אתה אינך חושב כי זה המעשה הנכון?! הרי זה מה שסיים את המלחמה שתקתי לרגע ואחר עניתי לו: "לא. איני מסכים איתך! אני בכל זאת חושב כי היית צריך להקשיב בקולו של דוד, הוא הרי יודע מה הוא אומר!". אחרי המכתב של דוד שנחרט בליבי אני מבין את דוד. לא. איני מסכים עם יואב. אבל בכל זאת, כנראה שזה מה שנקבע בשמיים נפרדנו בסופו של דבר בברכת שלום. יואב חזר אל דוד ואל העם. ואני? אני רק הבטתי מהצד על כל האנשים שצועקים: "יחי המלך דוד! יחי המלך דוד!" על שפתיי עלה חיוך, למרות שעם כל ההתרגשות יכולתי לראות את העצב שנתר בעיניו של דוד. בינתיים מתנהל פה וויכוח בין אנשי ישראל ליהודה ברחתי לי רגע, אל אותה אבן ישנה. אני מתיישב עליה. מסתכל מסביבי על חולות המדבר, השחורים ממלחמה, שצבעם הזהוב, שזהר בשמש נעלם ולא נראה עוד. מביט אל השמיים, אל השמש שעומדת להיבלע אל עוד סוף יום, אל לילה חדש. הרוח מנשבת על פניי, מרטיטה את העלים שעל העצים, העצים שצברו עוד ימים לחייהם, ממש כמוני. אני מרגיש את הדם שזורם בעורקיי. בתוכי פועם לב חדש, לב אוהב יותר, לב מרחם יותר, לב שנקשר לליבו של דוד.

"ומלכות בית דוד משיחך תחזירנה למקומה במהרה בימינו"